

CSR in Europe & UK

เอกสารเผยแพร่ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ / คณะผู้แทนไทยประจำประชาคมยุโรป , 14

พฤศจิกายน 2550 และ www.csr.gov.uk, what is CSR

การค้นคว้าประกอบการศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาธรรมาภิบาล
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

โดยสุนทร คุณชัยมัง

บริษัท อิมเมจ พลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด / soontorn@imageplus.co.th

ยุโรป

ยุโรปเริ่มมีการให้ความสำคัญต่อ CSR มาตั้งแต่ การประชุมผู้นำยุโรป ปี พ.ศ. 2544 ที่ได้กำหนดให้บริษัทในยุโรปหันมาใส่ใจกับการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น และได้กำหนดกรอบกติกาว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (European Framework for CSR) พร้อมทั้งมีการจัดตั้ง Multi-Stakeholder Forum on CSR ซึ่งเป็นเวทีการหารือของผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ เช่น ภาครัฐกิจ สหภาพแรงงาน ประชาสังคม และตัวแทนของคณะกรรมการสิทธิการยุโรป

Multi-Stakeholder Forum on CSR ได้บรรลุความเข้าใจเกี่ยวกับ CSR ว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความสมัครใจและให้มีการส่งเสริมการรณรงค์ให้เป็นที่แพร่หลาย แต่ยังไม่เป็นที่ตกลงกันในเรื่องมาตรฐาน การติดตามผลและการจัดทำรายงาน และต่อมาคณะกรรมการสิทธิการยุโรป ได้จัดตั้ง European Alliance for CSR และมีบริษัทขนาดใหญ่เข้าร่วม เช่น โตโยต้า โฟล์คสวาเก้น ไมโครซอฟท์ โททาล จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน ลอยด์ ทีเอสบี และ อินเทล แต่การจัดตั้งองค์กรข้างต้นได้มีข้อขัดแย้งระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนกับภาครัฐกิจ โดยกลุ่มนักพัฒนาเอกชน เสนอว่า แนวทางที่คณะกรรมการสิทธิการยุโรปดำเนินการอยู่เป็น soft approach ที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงได้เรียกร้องให้ออกเป็นกฎระเบียบ และต้องการให้มีการตรวจสอบว่าบริษัทใช้หลักการดังกล่าวจริงหรือไม่ และเรียกร้องให้มีการจัดตั้งผู้ตรวจสอบอิสระ พร้อมทั้งให้บริษัทจัดทำรายงาน จึงแยกออกไปจัดตั้งองค์กรใหม่เรียกว่า European Coalition for Corporate Justice นำโดย Friends of the Earth Europe

ในปัจจุบันคณะกรรมการสิทธิการยุโรป ก็ยังยืนยันในความเห็นที่ CSR เป็นเรื่องของความสมัครใจของธุรกิจเอกชน ไม่ใช่เรื่องของภาครัฐ (public affairs) และได้ยึดเอาแนวทางของการดำเนินงานจากมาตรการต่างๆ 3 แห่ง

เป็นแนวปฏิบัติ คือ ILO Tripartite Declaration of Principle concerning MNEs and Social Policy / OECD Guidelines for MNEs และ UN Global Compact

การรวมตัวกันของ European Alliance for CSR นั้นได้ส่งผลให้มีการรณรงค์ CSR กันอย่างแพร่หลาย เช่น Toyota Motor Europe ได้ตั้งแผนก CSR และได้นำเอาหลักการของ CSR ไปใช้กำกับในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในการผลิตที่ผลิตจากประเทศต่างๆ (จัดการต่อ supply chain) นอกจากนั้นยังได้รวมเอาการคิดค้นเทคโนโลยียานยนต์ที่รักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจ้างงานและสวัสดิการที่ดีแก่พนักงานด้วย นอกจากนั้น ยังมีผลต่อการจัดตั้ง Business Social Compliance Initiative (BSCI) เป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ปัจจุบันมีสมาชิกประกอบด้วย 91 บริษัท ซึ่งมีการจัดการมาตรฐานด้านสังคมในประเทศที่ไปลงทุน โดยกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ (Code of Conduct)

นอกจากองค์กรที่ได้กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ให้ความสำคัญต่อ CSR เช่น BusinessEurope / EuroChambers / European Association of Craft, Small and Medium-Size Enterprises (UEAPME) / สภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (WBCSD)

อังกฤษ

ในอังกฤษ รัฐบาลมีส่วนสำคัญในการจัดการดูแลสวัสดิการสังคมและมีการแต่งตั้งรัฐมนตรีสำหรับการดูแลงาน CSR ควบคู่ไปกับการดูแลงานด้านการค้าและอุตสาหกรรม(คอตมันน์ update , ประชาชาติธุรกิจ , 26 มีนาคม 2550 หน้า 42) การเข้าไปมีบทบาทอย่างจริงจังของรัฐบาลได้เป็นลักษณะสำคัญของอังกฤษที่ผสมผสานแนวทางระหว่างอเมริกาและยุโรป (Moon and Graftski,อ้างแล้ว) สำหรับนโยบายต่อ CSR นี้รัฐบาลได้แสดงท่าทีที่ชัดเจนว่า “ รัฐบาล(อังกฤษ) เห็นว่า CSR เป็นการจัดการธุรกิจเพื่อสนับสนุนต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน(sustainable development) เป็นพื้นฐานที่จำเป็นที่จะบริหารธุรกิจ ที่เป็นการจัดการระหว่างการบริหารทรัพยากรและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ กับผลกระทบที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะบริหารให้ธุรกิจมีกำไรมากที่สุดและมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดได้อย่างไร (maximizing the benefits and minimizing the downsides) ” (www.csr.gov.uk)

ในช่วงทศวรรษ 1980 อังกฤษได้เริ่มปรับเปลี่ยนจากงาน CSR แบบ Implicit เป็น Explicit (Moon and Graftski, อ้างแล้ว) รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างกิจกรรมเยาวชน เช่น The Youth Training Scheme under the aegis of the Special Programmes Unit (CBI) / Business in the Community (BITC) ในช่วง 1990 ซึ่งเป็นช่วง

คลื่นลูกที่สองของงาน CSR เป็น ความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลิตภัณฑ์ (บริการ)และกระบวนการผลิตและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อลูกค้า และพัฒนาเป็นคลื่นลูกที่สามที่เป็นความรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการ (Stakeholders) และเป็นเรื่องที่สุดคล้องกับการเรียกร้องในเรื่องของ human rights หรือประเด็นสิ่งแวดล้อมของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและนักลงทุนให้ความสนใจ (Moon and Grawski, อ้างแล้ว)

ในขณะที่เดียวกันก็มีวิธีการจัดการต่อแนวคิดที่ขัดแย้งกันในยุโรปว่า CSR นั้นจะเป็นกิจกรรมที่ทำโดยความสมัครใจ หรือต้องจัดทำเป็นรายงาน โดยอธิบาย ว่า CSR นั้น เป็นกิจกรรมอาสาสมัครที่สามารถดำเนินการได้ของธุรกิจเอกชน เป็นการกระทำที่เท่ากับและมากกว่าข้อกำหนดในมาตรการต่างๆที่ภาครัฐมีอยู่ เป็นการสนับสนุนทั้งการดำเนินธุรกิจและสังคมไปพร้อมๆกัน และรัฐบาลก็ได้จัดทำรายงานด้าน CSR เป็นรายงานประจำปี ” (www.csr.gov.uk,อ้างแล้ว)